

АБОНАМЕНТЪ:

За България год. 20 л.
6 м. 12 л.
За странство . 40 л.
Един брой 20 стот.
Телефон № 358.

ДОБРУДЖА

Орган на централния добруджански народен съвет

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ

се плаща по споразумение.
Адресът:
в „ДОБРУДЖА“ — площад
„Черна Джамия“ № 5.
Излиза
сряда и събота.
Ръкописи не се връщат.

Опасностите, които се трупат на Изтокъ.

На руския Изтокъ събитията се кристализират и техният край е вече само въпрос на време. Малко по-другояче стоят работите на балканския Изтокъ.

Споровете между балканските държави, които се въртят почти изключително около българската черга, не утихват. Наистина и тѣ все ще получат едно разрешение въ близкото бъдеще, но прѣз сегашното прѣходно време, по вина прѣди всичко на нашите съсъди, се натрупват нови причини за умрази, чийто послѣдствия могат да се окажатъ фатални за мира.

Съ обвиненията противъ българското племе ние ще се справимъ. Прѣдставителитѣ на великите сили, които живѣятъ на Балканитѣ, виждатъ насъ, виждатъ и нашите съсъди и понеже тяхната култура не прилича на културата на съседитѣ ни, ще съобщатъ истината на своите правителства и на своите народи. По този начинъ мръжата на интригите ще бъде разкъсана. Но какво ще стане съ ония золуми и изтезания, на които сж жертва нашите сънародници въ окупираният отъ съседитѣ ни страни? Какво ще стане съ оная горчивина, която трови душите на добруджанци подъ влиянието на камшицитѣ на ромжнските полицейски шефове и терора на ромжнските административни власти?

Въ единъ отъ миналите броеве на вѣстника си ние помѣсихме писмо на една изгонена отъ родното си мѣсто майка, което писмо завършваше съ желанието, дѣцата да подирятъ смѣтка отъ угнетителитѣ на техните родители. Ние получихме и други подобни писма, което е твърдо характерно за настроението, насаждано отъ една очевидно слѣпа и безразсѣдна власт въ единъ моментъ, когато усилията на цѣлия културенъ свѣтъ сж насочени да притѣпаватъ причинитѣ за раздоритѣ и да се дириятъ допирни точки за примирение между народитѣ.

Съгласенитѣ, които окупиратъ Добруджа, знаятъ частъ отъ онова, което ромжнската администрация върши тамъ, въпреки хитритѣ мѣрки, които се взематъ отъ страна на ромжнските органи, да се прикриватъ прѣстѣпленията имъ; на съгласенскитѣ прѣдставители бѣжанцитѣ поднесоха оплаквания подкрѣпени съ факти за причинитѣ, които сж ги накарали да емигриратъ. Тайна не е сжщо, че близо 6000 бѣжанци сж напуснали роднитѣ си огнища, оставили съмѣйства и имоти, да дирятъ спасение въ България. Най-сетѣ и добруджанскитѣ организации, чрѣзъ своите печатни органи, не прѣставатъ да изнасятъ факти, отъ които се вижда, че въ областта господства произволътъ, а не законътъ. Нима това не е достатъчно за да се ре-

гира по единъ положителенъ начинъ за подобрене положението въ Добруджа? Нима мирната конференция, която изпрати толкова комисии по разнитѣ краища на Европа и Мала-Азия, нѣма възможностъ да изпрати една такава и въ Добруджа?

Ние разбираме, че Ромжния се щади като съюзница, но нали днесъ надъ съюзнитѣ връзки стоятъ интереситѣ на всесвѣтския миръ? Тоя миръ се подкопава отъ ромжнитѣ явно и брутално, прѣдъ очитѣ на цѣлия цивилизованъ свѣтъ. Ако при тия условия конференцията не се счита въ право да се намѣси, то тогава дѣ лигата на народитѣ ще намѣри моралната санкция на своите бѣдещи акции?

Това сж въпроси на реалната политика на дѣня и ние мислимъ, че ако тѣ се игнориратъ, игнорира се и бъдещето спокойствие на балканския Изтокъ, който веднѣжъ вече запали свѣта, а днесъ конференцията се затруднява отъ неговитѣ въпроси.

Ключътъ на третѣ материка се намира на Балканитѣ. Ние работимъ за да осигуримъ на сѣменството на народитѣ свободно да се ползува отъ него, но, ако не бждемъ подкрѣпени, нашата работа ще бжде не само безрезультатъ, но и вредна отъ гледището на настроението, което се напластява и за което поменаме по-горе.

Изявления на Троцки.

Болшевикитѣ застрашени.

Агенция „Юнионъ“ съобщава отъ Петроградъ прѣзъ Хелзингфорсъ: Въ събранието на свѣта на народнитѣ комисари Троцки направи слѣднитѣ изявления: „Източниятъ фронтъ прѣдставлява голѣма опасностъ, тъй като адмиралъ Колчакъ успѣва по настоящемъ да организира всички контрареволуционни сили. За нещастие, болшевишката армия брои малко работни коммунисти. Селянитѣ, които се зачисляватъ насилствено въ нашата армия, отстъпватъ лесно прѣдъ миролюбивата пропаганда. Голѣмъ е броятъ и на дезертиритѣ. Бурусланъ и Мензелинскъ отгварятъ пята къмъ Самара и Казанъ, кждѣто ние не можемъ да се съпротивяваме; ако Казанъ се заведе отъ нашия противникъ, глдинитѣ сѣверни провинции не ще получаватъ вече жито отъ земитѣ около долното течение на р. Волга. Въ тѣзи земи пропагандата на прѣдателятѣ меншевики и на социалиститѣ революционери е твърдо усиlena; това положение прави народа недовѣрчивъ къмъ свѣтската властъ“.

Народниятъ комисаръ Подхойски, отговаряйки на Троцки, посочи голѣмата опасностъ, която застрашава болшевишката армия на сѣверния фронтъ. Той изтъкна сжщо, че финландскитѣ империалисти искатъ да откъснатъ отъ Русия Олонекската губерния и че кървожадниятъ генералъ Манерхаймъ храни голѣмата амбиция да заведе даже и Петроградъ.

Българскиятъ болшевизмъ.

Новитѣ ромжнски интриги противъ България.

Подъ заглавие „Лъжи отъ Букурещъ“, в. „Народностъ“ пише:

„Лъжи и клевети по адресъ на България идатъ отъ всѣкъдѣ и отъ разноестество съ всички стремежи да скомпрометиратъ. Епохата на българскитѣ „жестокости“ като че ли вече мина и сега е на дневенъ редъ обвинението на България въ болшевизмъ. Свирѣнитѣ българи сега трѣбва да сж и отчаяни болшевисти за угодата на гърци, сърби и ромжни. Една телеграма отъ Букурещъ, напечатана въ френскитѣ вѣстници, съобщава, че положението въ България, специално въ София, било тревожно. Въ София сж пристигнали вече делегации отъ маджарски болшевики за разбирателство съ българскитѣ болшевики. Какъ имъ се иска на нашитѣ врагове-съсъди да е истина това, да се разяжда България отъ вѣтрѣшни смутове, за да спасятъ тѣ своите грабителски инстинкти! Като пропускатъ маджарскитѣ болшевики прѣзъ своя територия да дойдатъ за България (защото въ България отъ Маджарско може да се дойде сега само прѣзъ Сърбия и Ромжния), нашитѣ неприятели мислятъ, че ще заблудятъ свѣта и главно Парижъ, гдѣто нашата права кауза печели симпатии.“

Ние не знаемъ какво става въ спокойна, широка Ромжния, но България и София слава Богу е мѣсто, кждѣто биха желали да се намиратъ на отидѣ мнозина. Ако има да се завижда на България за нѣщо сега, то е редътъ и спокойствието, съ който цѣлиятъ народъ чка своето право.

Това съгласенскитѣ прѣдставители знаятъ много добре.

Басията за болшевизма въ България се разправя и въ сръбския вѣстникъ „Полетъ“ отъ 13 т. м.

Б. Р. Тая басия се опровергава най-добре отъ мирнитѣ социалистически манифестации на 1 май въ България и отъ факта, че богатитѣ ромжни съ съмѣйствата и паритѣ си бѣгатъ отъ Ромжния.

Новъ шантажъ противъ България.

Кога се е ангажираа България съ Съюза.

Единъ новъ шантажъ е започнатъ противъ България. Публикуватъ се договори, сключени между нея и Австро-Унгария, за да се докаже, че тя е била ангажирана съ Съюза още въ 1914 г. Всѣки, обаче, който е ималъ случай да види тия публикации, ще види, че датитѣ и лицата, които сж сключили договоритѣ, липсватъ. Шантажътъ е очевиденъ. По тоя поводъ „Журналъ де Женевъ“ помѣстя слѣдната кореспонденция отъ парижкия си кореспондентъ: „Журналъ де Деба“ обнародва тия дни два документа, които прѣдставяватъ голѣмъ интересъ за познаване историята на балканската политика прѣзъ време на войната. Оглася се за два договора на приятелство и съюзъ сключенъ между Австро-Унгария и България, първиятъ отъ септември 1914 г., вториятъ отъ септември 1915.

Установи се, че още отъ началото на войната България е била заела мѣсто на страна на централнитѣ сили. (Б. Р. Това не е вѣрно. Българската Телеграфна Агенция опроверга категорично, че България не е имала сключенъ никакъвъ договоръ прѣзъ 1914 г. и че умисленото изпущане на датитѣ и ли-

цата, които сж сключили договоритѣ, показва съ какви сръдства си служатъ неприятелитѣ ни, за да ни напакостватъ.) Тѣзи разкрития хвърлятъ свѣтлина относно двоистеността на софийското правителство. Послѣдното, въпреки това, не прѣставаше да прѣговаря съ Съгласението до края на септември 1915.

Обнародването тѣзи договори въпрочемъ никакъвъ сж задни намѣрения интересъ. (Б. Р. Какво се цѣли тогава, като се иска да се докаже, че България е била ангажирана съ централнитѣ сили още прѣзъ 1914 година?) То е сж огледъ на настоящето. Днесъ още въ Лондонъ и Парижъ има голѣми защитници на България и извѣстни кръгове на западъ, които гледатъ съ странно (защо?) снисхождение на България. Наказание, основано на несправедливостъ, е нѣщо лошо, пагубно. Но ще бжде грѣшка отъ друга страна да ѝ се припише просто желание да съспи съседитѣ си. Европа трѣбва да организира Балканитѣ по такъвъ начинъ, щото измамата да стане невъзможна. Това е единичното сръдство, за да се спаси свѣта отъ нови заплашвания.

Това се отнася до бъдещето. Но за сега трѣбва да се слѣди съ най-голѣмо внимание това, което става въ България.

Специалниятъ пратеникъ на „Пти Паризненъ“, Боше, съобщава, че болшевизмътъ се организира сръдъ войскитѣ, които българското правителство държи на военна нога(?) и това става прѣдъ очитѣ на съгласенскитѣ команданти. Кой може да твърди, че това правителство, което никога не се е отеглило прѣдъ удара на една партия, не ще се въдушеви единъ денъ отъ примѣра на Буда-Пеша? (Б. Р. Въпросътъ е оригиналенъ и заслужава оригиналенъ отговоръ: „Кой може да твърди обратното?“ Фактитѣ сж въ наша полза, а само прѣдположенията на страната на неприятелитѣ ни).

Смазането на България бѣше първиятъ актъ, който донесе пълната побѣда. Ако се иска, щото тя да не бжде компрометирана, трѣбва да се има прѣдъ видъ възможността отъ единъ български саботаждъ. Обществото на народитѣ не трѣбва да има като свое начало една серия отъ анархистични революции по примѣра на маджарската.

Впрочемъ може да се даде едно по-общо тълкувание на това прѣдупрѣждение на фактитѣ. Народитѣ искатъ бъдещето да бжде поставено на здрави основи, на прости принципи; тѣ хранятъ още извѣстна надежда сръдно-конференцията на мира, но почватъ да гледатъ съ безпокойство на бавнитѣ и дѣйствия. Между конференцията и различнитѣ обществени мнѣния почва да се изкопава пропасть. Необходимо е свѣтлината да разсѣе скоро мрака, съ който се обвиватъ четиритѣ голѣми политически гадатели.

Бъдещето на свѣта не се ли намира въ рѣцѣтъ на четиритѣ?

Б. Р. Ние дѣлжимъ да направимъ още една бѣлѣжка, която съгласенскитѣ прѣдставители въ България ще потвърдятъ: политиката на изнудвателство не се култивира въ България, а въ Букурещъ, Атина и Бѣлградъ. Особено въ Букурещъ сж майстори на тоя занаятъ: прѣзъ 1913 година тѣ изнудиха България, а прѣзъ 1916 — Съгласението. При това Съгласението бѣше изиграно по начинъ, който нѣма име въ историята.

Тереза Ракелъ,

романъ отъ знаменития френски писателъ Емилъ Зола. Една извѣстна покрѣтителна картина на прѣстѣпната любовъ. Издание на „МОДЕРНА БИБЛИОТЕКА“. Продава се въ всички книжарници и будки въ Царството. Цѣна 6 л.

ЖИВОТЪТЪ ВЪ ДОБРУДЖА.

(Разкази на очевидци).

Стоянка Василева, 25-год., домакиня, от с. Старо-село, Тутраканско, напуснала селото преди месец, разказва:

Създаването на ромжните живота в нашето село стана непоносимо. Населението се намира напълно в ръцете на ромжните жандарми. Волята на шефа стои над всичко. Той е все и вся. Побойщата, арестите, откарванията са най-обикновеното нещо. Има мнозина откарани. На битието, арестуването числото не може да се установи; почти всички мъже са пъшкали в секцията, бити от жандармите с приклад, камшик или дърво. Обирите не престават. На нас се откраднаха три коня. Никой не е сигурен за живота и имота си. Населението е потънало в страшна мизерия. То гладува. Ромжната власт не се загрижава да достави храна на населението, което е отчаяно. И всеки си казва, или да донесат храна, или да ни дадат позволение да отидем в България, дѣто, въпреки неурожая, пакъ има да ни оставят да умрем от глад. Най-после аз събрах си Василъ Димитров и дѣцата си отидохме в Добрич. От там на третия ден на Великден съ една каруца тръгнахме насам, но при село Баладжа двама стражари стрѣляха върху нас. Спрѣхме. Пустаха ни само слѣд като ни обрѣха. Намѣриха ни само 100 лева.

Прѣзъ 1916 год. живѣхме в село Кузгунъ и бѣхъ отвлѣчена съ двѣ сина дѣца въ Ромжния, от дѣто съ други три жени избѣгахъ насамъ. Защото добрината на ромжните ми е много добръ известна, затова сега бѣгамъ. Тамъ, дѣто са тѣ, животъ не може да има.

Димитър Андоновъ, 20-год., от гр. Добрич, желѣзаръ-механикъ напусналъ града на 23-того, разказва:

На третия ден на Великден, на 4 часа сл. обѣдъ бѣхъ арестуванъ въ полицията, за това, дѣто съмъ купилъ една част отъ земеделска машина отъ единъ ромжнинъ, която принадлежала на земеделското училище. Ромжните, обаче, продаваха на всички, които имаха нужда. Бронъ бѣхъ му 300 лева. Въ полицията бѣхъ арестуванъ въ една стая, дѣто имаше само единъ прозорецъ съ четири желѣза. На прозореца имаше пейка за сѣдане. Седнахъ на нея и при облѣгането ми едното стъкло се счупи. Веднага дойде комисарятъ Флореску съ единъ стражаръ и му даде заповѣдъ да ме бие. Бие ме съ камшикъ. Набѣдиха ме, че съмъ искалъ да бѣгамъ. Азъ имъ разказахъ какъ стои работата и ни посочихъ, че не може да се бѣга прѣзъ прозореца, защото има желѣза. Искаше да се оправдавашъ още, вага-

ботино? За васъ българите трѣбваше само изтрѣбление! И съ сабата си посегна да ме промуши въ гърдите, но благодарение на това, че въ тоя моментъ азъ веднага отстъпихъ три крачки назадъ, не бѣхъ нараненъ. Веднага слѣдъ това, обаче, комисарятъ Флореску се спусна върху ми и ми нанесе единъ ударъ съ сабата си по дѣсната ръка, надъ лакета. Изведенъ бѣхъ въ канцеларията и щѣха да ме вързватъ съ въжѣ. Не се мина много и усѣтихъ, че ми притопа по ръката нещо, а после видѣхъ и кръвъ, азе да капе. Веднага комисарятъ прати да взематъ отъ аптеката бинтъ и най-необходимото лекарство за спиране на кръвта и ме прѣвързаха. На другия денъ сутринта (23-того) бѣше доведенъ и братъ ми Тино Андоновъ, 18-год. Затвориха ни пакъ въ стаята, дѣто предишния денъ азъ самъ бѣхъ затворенъ. Прѣди да ме биятъ, азъ не мислѣхъ да бѣгамъ, защото почти бѣхъ убѣденъ, че ще бъда освободенъ, защото не бѣхъ виновенъ. Но слѣдъ като ме обвиниха, че съмъ искалъ да бѣгамъ и слѣдъ като ме раниха, на мене не оставаше, освѣтъ да бѣгамъ.

Георги П. Червенковъ, дърводелецъ, 24-год., и Димитър Георгиевъ, 23-год., земеделецъ, и двамата отъ с. Шабла, напуснали селото на 14-того вечерта, разказватъ, че до поменатата дата нищо противъ ромжните не били правили и не се надѣвали да бъдатъ гоени отъ ромжните власти.

На 14 априлъ, осемъ часа вечерта четири жандарми съ списъкъ въ ръка отишли въ дома на Димитър Георгиевъ и питали за него. Отговорили имъ, че го няма. Тѣ нищо не казали и си отишли. Отъ тамъ отишли въ дома на Петъръ Костовъ Червенковъ и питали за сина му Георги. Обаче, и той не билъ дома.

Кѣмъ деветъ часа следъ жандарми отново отиватъ у Димитрови. Въ тоя моментъ той излизалъ въ двора и, щомъ го забѣлзватъ, почнали да стрѣлятъ. Той азелъ да бѣга и се скрива въ нуждника на съседа си. Търсили го навсякъде изъ двора, но не дошли да го търсятъ въ нуждника. Тѣ помислили, че се е скрилъ въ дома на тоя съседъ и отишли да го търсятъ тамъ. Въ тоя моментъ Димитър Георгиевъ избѣгва у тѣхъ изаедно съ братовчедъ си Георги П. Червенковъ, който, като чулъ вистрѣлитъ, разбралъ каква е работата, избѣгвалъ въ село Кара-Аметъ. Следъ това жандармите отишли да търсятъ Георги П. Червенковъ, но той билъ вече избѣгалъ. Въ Кара-Аметъ тѣ се научили, че жандармите привикали въ общината бащата на Георги П. Червенковъ — Петъръ Костовъ Червенковъ, 65-год.,

майка му Елена — 55-год.; братъ му Кастадинъ — 30-год. и бѣщата на Димитъръ Георгиевъ — Георги Костовъ, 60-год., и ги заплашили да си намѣрятъ синовете и доведатъ въ село. Димитъръ Георгиевъ е служилъ войникъ въ българската войска. Младитъ хора се търсѣли отъ жандармите по списъкъ. Хора, които имали случай да надѣрнатъ надъ него, твърдили, че били записани по-вече отъ 40 души.

На 13-того ромжните жандарми уловили Андрия Николовъ, 24-год. и Курти Николовъ, 22-год., задържали ги 24 часа въ общината и съ вързани отъ задъ ръцѣ откарани били неизвестно гдѣ. Осемъ деня прѣди да ги търсятъ, Панайотъ Марковъ, 24-год., отъ с. Калчикъ, Шабленска община, е билъ откаранъ неизвестно гдѣ.

Симеонъ Амеровъ отъ Шабла, подофицеръ въ ромжната армия, идвайки си въ отпуска, срѣщналъ Маркова изъ Ромжния, че го каратъ подъ стража.

Шекиръ Ибраимовъ, турчинъ, 60-год., тръгналъ отъ Балчикъ на 3 мартъ, пристигналъ въ Варна въ сѣщия денъ, разказва:

На 17 февр. ми съобщиха, че ромжните ужъ давали 200 лева да закарамъ арестовани българи въ Добричъ. Отивамъ да ги взема съ каруцата си, обаче, ромжниятъ фелдфебель ме заплаши и поиска да ги закарамъ за 10 лева. Азъ му поискахъ 5 крини яченикъ, иначе отказахъ да отида. Възмутени отъ тоя ми отказъ, караха ме въ една стая, съблѣкоха ми гащите и ми удариха 50 камшика по голо. 15 дни лежахъ на легло и, слѣдъ като станехъ, избѣгахъ.

Георги Атанасовъ, 38-год., земеделецъ и търговецъ, отъ село Спасово, напусналъ селото си на 4 априлъ, разказва:

Ромжните отъ околните села отъ сѣверна Добруджа: Карамеръ, Даулъкъ, Чератжи, Валалия, Кадъкъ и др. идватъ въ нашето село и прѣглеждатъ добитѣцѣ ни, взематъ имъ бѣлѣзѣтѣ, слѣдъ това издаждатъ билети на свое име въ тѣхната община за ония отъ прѣгледанитъ добитѣци, които имъ се харесватъ и, въоръжени съ тѣя документи, искатъ добитѣцѣ. Съ съдѣйствието на жандармитъ добитѣцѣ ни се отнематъ. Често пати ромжните селени идватъ и въ домакинята ни, придружавани отъ жандарми, да прѣглеждатъ добитѣца ни. Има хора, които са купили добитѣци отъ българската армия, но ромжните ги считатъ за безстопанствени. Документитъ, издадени прѣзъ време на войната, не се признаватъ, а мнозина са ипотекирани до-

бигъка си и нѣматъ възможностъ да прѣдставятъ документи за дѣ си отграватъ добитѣца. Може добитѣца ти да е отъ дамазлъкъ и цѣлото село да засиятъ телствува, — всичко е безполезно, защото ромжнецътъ иде съ документъ, въ който са описани бѣлѣзитъ на твоя добитѣкъ. Отъ Иванъ Димитровъ-Енджего се отне една крава, купена отъ бѣл. държава; отъ Иванъ Муревъ се отнеха единъ чифтъ волове; отъ Юсѣю Ахмедовъ сѣщо 1 чифтъ волове; Георги Колевъ Спировъ бѣ заста-венъ да даде 1 чифтъ волове и, понеже една волъ умрѣлъ, занесѣлъ кожата, но билъ много алъ бигъ отъ шефа. Въ село Сърнино единъ ромжнецъ, отъ кое село е не зная, искаше да вземе овцѣтъ на тамошния жителъ Ташо Георгиевъ, около 300 овци. Въ нашето село това почна отъ 7—8 деня, но въ другитъ села се практикува отъ по-отдавна. Азъ повечето стояхъ скритъ, защото ме търсѣха като подстрѣкателъ на населението противъ ромжните. Въ село мнозина има биги. Така, Димитъръ Караивиновъ, 38-годиш. и Яни Димитровъ Митевъ ги биха като подстрѣкатели на населението. Илия Ивановъ, общинаръ въ селото, бѣ сѣщо така битъ. Освѣтъ тия, има още много други лица бити отъ ромжните. Зная положително, че въ село Сърнино е битъ Христо Фудуловъ Гръковъ и Георги Ташевъ. Ромжните назначавали послѣдния за кметски намѣстникъ въ селото, обаче, той отказалъ да приеме.

Азъ бѣхъ принуденъ да напусна селото затова, защото ме прѣслѣдваша като подстрѣкателъ на населението. Трѣбваше да забѣлжа още и това, че ромжните ми искаха да платя патентъ за кръчмата си за 3 години. Ромжните жандарми заставаха населението да ги храни даромъ.

Матинасъ Тернеръ, нѣмецъ, земеделецъ, 27-год., отъ село Карамурадъ, околия Кюстенджанска, напусналъ селото на 10-того, разказва:

На 10-того азъ бѣхъ арестуванъ въ сигуранцата въ село, веднага бѣхъ изпратенъ за село Канара, където въ сигуранцата бѣхъ съсилянъ отъ бой. Следъ двучасовъ бой, изпратиха ме за Кюстенджа съ вързани ръцѣ. На половината път до село Анадолъкъ азъ измолихъ жандарина, който ме конвоираше, да ми отвърже ръцѣтъ, като му обѣщахъ почерпване. Като стигнахме въ село Анадолъкъ, отидохме въ кръчмата, отъ дѣто избѣгахъ насамъ. Причината за арестуването ми бѣ тая, че комисията, която прѣвѣряваше военното положение, ме обвини за дезертьоръ, защото нѣмахъ любовността да имъ дамъ нѣколко стотинъ лева.

Мемоаръ отъ Централния Добруджански Народенъ Събѣтъ.

(Продължение отъ брой 232).

Едно по-подробно изучаване, обаче, на въпроса ни показва, че и тоя тѣя силенъ нагледъ ромжски доводъ е лишень отъ достатѣчна основателностъ. И безъ Добруджа, Ромжния има прѣкъ и при това много по-евтинъ и удобенъ път до морето, отколкото пътятъ Букурѣщъ — Черна-вода — Кюстенджа. Тя има прѣкъ излазъ на море прѣзъ своитъ отлични дунавски пристанища Галацъ, Браила и Сулина, които, слѣдъ корекцията на долния Дунавъ, станаха достѣпни за голѣми морски параходи. Ромжната статистика за послѣднитъ двадесетъ години показва, че $\frac{1}{4}$ отъ ромжския вносъ и износъ се насочва главно прѣзъ тѣзи дунавски пристанища. Годишниятъ вносъ на Ромжния прѣзъ Кюстенджанското пристанище прѣзъ послѣднитъ години едва достига 25%, отъ общия и годишенъ вносъ, а износътъ и прѣзъ сѣщото пристанище — едва 20%, отъ общия и годишенъ износъ и то при единъ трафикъ, изкуствено и почти из-

куствено насочванъ по желѣзнопътната линия Черна-вода — Кюстенджа. Прѣзъ послѣдното десетилѣтие Кюстенджанското пристанище обслужваше повече търговията на Централнитъ държави съ Черноморскитъ страни, отколкото търговията на Ромжния. То бѣ станало повече германско пристанище, както това се доказа до очевидностъ прѣзъ Балканската война отъ 1912—1913 г., когато Германия прѣзъ това пристанище свободно снабдяваше съ стоки и муниципалитетъ Турция.

Ако, дѣйствително, Кюстенджанското пристанище е една жизнена необходимостъ за Ромжния, тя може и за напредъ да си служи съ него, безъ да се потѣква волята и да се жертвува свободата на добруджанското население. Въпросътъ за ромжския излазъ на море може да бѣде разрѣшенъ напълно справедливо и задоволително, като се обяви Кюстенджа за свободенъ градъ и се постави подъ протектората на Великитъ Сили отъ Съглашението или на Лигата на Народитъ. При такива условия Кюстенджа ще служи за пристанище не само на Ромжния, но и за новитъ държави, образувани отъ разпадането на бившата

Хабсбургска монархия. Това ще осигури неговия напредѣкъ, ще повдигне неговата стойностъ и ще отстрани опасността да се прѣвърне въ бждеще въ германска търговска база, каквато въ дѣйствителностъ то бѣ станало прѣзъ времето на покойния ромжски кралъ Каролъ.

Ваше Прѣвъзходителство,

Историята и етнографията, истината и справедливостта отричатъ правото на Ромжния да владѣе въ бждеще нашата родина. Волята на множеството отъ добруджанското население — българското, руското, турското, татарското, нѣмското и дори на частъ отъ ромжското — е противъ всѣки новъ опитъ да му се натрапи отново ромжското владичество. Тя може да бѣде прѣвѣрена чрѣзъ публичнитъ, извършенъ отъ една международна комисия, слѣдъ като се отстрани отъ тамъ ромжската администрация и се повѣри управлението на мѣстни жители и на прѣдставители на Великитъ Сили отъ Съглашението, въ чието безпристрастие добруджанското население има пълно довѣрие.

Ние се осмѣляваме да заявимъ, че единъ подобенъ плебисцитъ ще по-

твърди напълно ония искания и стремѣжи, тѣлкуватели на които ние станаме въ настоящия си мемоаръ по силата пълномощията, които прѣдставителитъ на добруджанскитъ села и градове ни дадоха въ Добруджанскитъ народни Събори отъ 16 и 17 декември 1917 г. и отъ 22 септември 1918 г.

Увѣрени въ високата справедливостъ на великитъ сили, призвани отъ Провидѣнието да въдворятъ траенъ и справедливъ миръ между народитъ, ние се надѣмъ, че конференцията на мира ще се вслуша въ волята на добруджанското население и възъ основа на нея ще рѣши неговата бждеща политическа сѣдба.

Приемете, Ваше Прѣвъзходителство, увѣрението ни за отличната ни къмъ Васъ почитъ.

(Подписали)

Прѣдседателъ: Д. Ив. Д. Огняновъ.
Гл. Секретаръ: Ант. Барлаковъ.
Членове: А. Любкановъ,
Н. Стоевъ, Д. Т. Чобановъ,
Н. Котаровъ, Х. Поповъ,
Г. Даскаловъ

Положението.

В България между партията се проучва въпросът за една промяна на кабинета. Отблъзват се няколко комбинации: 1) един левичарски кабинет, който се счита неудобен поради деликатните международни отношения на България; 2) един чисто буржоазен кабинет, който смятат, че мъчно би могъл да се справи с вътрешното положение; 3) един кабинет левичарски, с участието на една само от буржуазните партии — именно народната и 4) да се запази положението, което партията заемат в днешния кабинет. Последната комбинация се счита от незаинтересованите политически кръгове като най-удобна и най-полезна за България в момента.

В свързка с тия проучвания се повдига и въпроса изборът за ново Народно Събрание да се произведат в най-скоро време. Искат се, значи, да се ревизира решението съобщено от г. министър-председателя при закриването на Народното Събрание, именно, че изборът ще се произведат след подписването на мира. До момента, в който пишете тия редове, положително решение по повдигнатия въпрос не е още взето.

Предположението, което изказахме, че ще се намъри модус да се задоволят претенциите на Италия и че работата на мирната конференция не е застрашена с безконечно отлагане поради напускането на италианската делегация се оправдава. Според последните сведения, от двете страни се правят изявления в смисъл да се запази съглашения съюз. От факта, че италианският министър-председател е поискал от парламента да му се позволи свободно да преговаря, трябва да се заключи, че новото предложение на председателя г. Уилсон се приближава до онова становище, което заемат италианците и че последният не е с тия непримирими, както изглеждаше на пръв поглед.

От друга страна, германските делегати сж вече в Версайл, и според непротиворечиви сведения, тж сж се показали по принцип наклонни да приемат условията на мирния договор. Косвено това се потвърждава от едно малтенеко съобщение, според което, се очаквало мирът да бъде подписан вжтр в три седмици. За оптимистичното настроение, което съществува по тоя въпрос в съглашенските кръгове, може да се сжди и от това, че черните списъци, начинащи от полунощ на 28 април, се оттеглят спрямо всички.

Подготвявайки по тоя начин пълното омиротворение на свѣта, Съглашението отблъзва и голѣми успѣхи срѣщу болшевишката опасност.

Самъ Троцки се вижда принуден да признае, че положението на болшевикитѣ се е влошило много и има изгледи още повече да се влоши. Впрочем, обстоятелството, че болшевишкото правителство се е видѣло принудено да подири сътрудничеството на двама американски кореспонденти за да прѣдложи миръ на Съглашението, говори достатѣчно ясно за лошото положение на московскитѣ управници, които до вчера се държаха надмѣнно и прокламираха, че тѣхната мисия е да реформиратъ свѣта върху началата на комунистическия социализмъ.

Гръцкият министър-председател г. Венизелосъ, слѣдъ като напълни всички добри настроени къмъ Гърция европейски вѣстници съ интервюта (до сега никой отъ делегатитѣ на мирната конференция не е далъ толкова интервюта, колкото него), далъ такова и на ромжиския в. „Епока“. Специални военни мѣрки се вземаха, споредъ г. Венизелосъ, отъ грѣцкитѣ военни власти противъ България.

Тоя инжъ хитъръ критикъ, в единъ моментъ, когато мирната конференция го вика да даде нови обяснения относно претенциите на Гърция, усвова единъ чисто провокациски тонъ. Отъ дѣ черпи той морални сили за това, още не е ясно. Предложението е, че г. Венизелосъ се опира на нѣкакво негласно споразумѣние между Букурещкитѣ орѣта противъ България.

Това е много смѣло наистина, но дали е полезно за мира, за който в Парижъ се трудятъ първитѣ политически умове на свѣта, ще има да рѣшава мирната конференция.

Системитѣ за обезлюдване на Добруджа.

Писмо.

18 април 1919 г.

Ромжиската администрация има строго опредѣлена програма за обезлюдване на родината ни. Слѣдъ като изгониха учителитѣ, интелегентитѣ и по-заможнитѣ, сега започнаха да гонятъ и сѣмействата. Ако нѣма причини, ромжитѣ ги създаватъ сами.

На 10 април, къмъ 9 часа слѣдъ обѣдъ шефътъ на жандармерията в с. Антимово повика в сѣкцията жителъ отъ сѣщо село Иванъ Кацаровъ, 65-годишенъ бѣденъ старецъ и почналъ да го разпитва, кѣдъ е синъ му Господинъ Кацаровъ.

Старецътъ отговори:

— В България.

— Ами жена му? — запиталъ шефътъ и като станалъ правъ, стисналъ држката на плетения отъ волски жили камшикъ.

Дѣдо Иванъ се смутилъ, но слѣдъ малко дошелъ въ себе си и отговорилъ:

— Тука е.

— Още сега да отидешъ и впрегнешъ каруцата и отнесешъ жената на сина си, — заповѣдалъ шефътъ.

Дѣдо Иванъ отново се смутилъ и замислилъ какъ да изпълни тази заповѣдъ, когато не разполагалъ съ коне и каруца. Осмѣлилъ се да каже на шефа да му се даде каруца, за която кирята ще си плати самъ. Шефътъ кипва, заваля стареца на земята и му наниса такъвъ побой, че едвамъ можалъ да стане отъ мѣстото си. Слѣдъ това го изгонилъ отъ сѣкцията като прѣбито куче съ повторна заповѣдъ да намѣри каруца и още сжия денъ да отнесе снаха си въ България.

Иванъ Кацаровъ отива въ дома си почти смазанъ отъ бой. Като го видятъ домашнитѣ му, писватъ и разтревожаватъ цѣлата махала. Домашнитѣ на дѣдо Иванъ, като разбираятъ работата, започватъ да прибиратъ багажа на снаха си. Въ това време идва горскиятъ стражаръ-ромжинецъ Димитър Рошуору, изпратенъ отъ шефа да разтаращува багажа и види какво съдържа.

Когато колата била натоварена и потеглила на пѣтъ, въ частъ 12 прѣзъ ноцта — заповѣдта била неспрѣменно нощно време да замине, — присрѣща я на края на селото капрала-стражаръ и наново искалъ да разтаращува багажа. Въпрѣки протеста на снахата и майката, всичко било хвърлено на земята и „прѣгледано“. Стражарътъ пипналъ 400 лева и ги прибралъ въ джоба си. Снахата забѣляла това и хванала ржката на стражара, който силно я блъсналъ. Тя паднала на земята, но не пустила ржката на разбойника, който се принудилъ да даде паритѣ. Това става причина да върнатъ колата обратно въ дома на Кацаровъ.

На 11 април синътъ на Иванъ Кацаровъ — Господинъ Ивановъ, на 27 години, като се научилъ за изтезанията на баща си и жена си, се рѣшилъ да отиде въ Антимово и прибере жена си. Шпионско ухо го забѣлзва и съобщава на шефа, който изпраща двама стражари да го заловятъ. Господинъ, мислѣйки, че не е забѣлванъ отъ никого, билъ спокоенъ, но неадѣнно го нападнали и заловили. Когато го карали къмъ сѣкцията, той помислилъ да избѣга; прѣди, обаче, да се рѣши да стори това, хрумнало му на ума да се помъжи чрѣзъ рушеветъ да се отърве. Предложилъ на капрала 200 лева, последниятъ се съгласилъ и го освободилъ, като го прѣдупрѣдилъ да бѣга още тази нощъ заедно съ жена си. И така Господинъ сполучилъ отново да избѣга въ България.

Снощи научихъ, че Димитър Киряковъ, на 52 години, сжщо отъ с. Антимово, баща на 7 неерѣстни дѣца, съ старъ баща и немощна жена се самообѣсилъ. До колкото можашъ да разбера, причината била тази: Прѣди единъ мѣсецъ шефътъ заедно съ кмета устройватъ една разбойническа банда отъ турцитѣ: Музика Юмеровъ, Кара Хасанъ и братътъ на кмета Юмеръ Мехмедовъ, тая банда разбива вратата на обора на Дим. Киряковъ и му открадва конетѣ, единичкитѣ му за работа добичета. Киряковъ веднага заявилъ за това на шефа, като казалъ, че позналъ и крадцитѣ. Шефътъ го изпѣдилъ, като му казалъ, че крадцитѣ сж българи, които

бѣгатъ, а не мирни и покорни турци. Димитър се много отчаялъ. Слѣдъ нѣколко дни отъ случката съ конетѣ, шефътъ и кмета-турчинъ отиватъ въ дома му и задигватъ всичката храна, като не оставятъ почти нищо за дѣцата му. Това още повече е повдигнало на Дим. Киряковъ и той, за да не гледа какъ неговитѣ дѣца гладуватъ, се самообѣсва.

За тази случка ще провѣря и, ако науча нѣщо по-подробно, ще ви пиша.

К. С.

Разоржаването на България

Мечтитѣ на ромжитѣ.

Ромжискиятъ офицеръ „Винторулъ“ отъ 19 априлъ обнародва слѣдната телеграма отъ Парижъ съ дата 17 априлъ: „Омъ Либръ“, като разглежда болшевишката агитация въ България, казва: „Балканскитѣ прусаци сж по принципъ партизани на интригите. Тѣ искатъ да изплашатъ свѣта съ своя натискъ върху съседитѣ си“.

„Журналъ де Деба“ прѣпоръчва на съюзницитѣ да разоржаватъ България, която може да запали огъня на Балканитѣ.

Вземайки поводъ отъ тая телеграма, „Винторулъ“ пише: Въ днешнитѣ французски вѣстници срѣщаме едно интересно за насъ съобщение: искането, което се формулира енергично за разоржаването на България. Това е доказателство, че въ Парижъ сж почнали да виждатъ по-ясно положението въ България и значението на мѣркитѣ, които трѣбва да се взематъ, за да не се позволи на България да спомогне съ своитѣ аспирации на болшевишма. Това е една мѣрка, която отдавна трѣбваше да се вземе, за да не остане тя една отъ тѣзи прѣмногострава мѣрки въ вѣрба на общитѣ интереси и на побѣдата на съюзницитѣ.

Скъпотията въ Ромжия.

„Журналъ де Женевъ“ съобщава: Пѣтници пристигнали отъ Ромжия описватъ въ най-черни краски икономическото положение въ Букурещъ. Два примѣра стигатъ, за да докажатъ това: единъ чифтъ обуца струватъ 1000 фр. а единъ костюмъ дрехи — 3000 франка. Магазинитѣ били празни.

Източната съглашенска армия.

„Омъ Либръ“ съобщава, че главното командуване на войскитѣ, които ще образуватъ „санитарния кордонъ“ отъ Балтийско до Черно море, било повѣрено на генералитѣ Юмберъ и Грациани.

Съглашенската източна армия щѣла да се реорганизира; тя щѣла да бѣде съставена отъ доброволци съ удвояна заплата. На офицеритѣ се правили улеснения и имъ се разрѣшавало да завеждатъ сѣмейството си въ известни градове.

Изъ мивалото на Добруджа.

Добруджанскитѣ българи прѣзъ време на ромжиския гнетъ). — Последнитѣ борби на тулчанци за запазване своитѣ училища прѣзъ 1902 год.).

МЕМОАРЪ

До Господинъ Министър-Председателя и Председателя на Министерския съветъ въ Букурещъ.

Г-нъ Министъръ Председателю,

Подписанитѣ тулчански жители, българи, ромжиски поданици, родители на дѣца, които посѣщаватъ курсоветѣ на частното основно българско училище „Кирилъ и Методий“, идемъ много почетно да донесемъ на Вашето високо знание, че съ голѣмо очудване на 2 септември т. г., придружавайки дѣцата си да ги настанимъ въ училището, намѣрихме го затворено.

Настоящия мемораръ е съобщенъ отъ Драгомиръ Пачовъ, подпредседателъ на Добруджа организация, оригинала на ромжиски у когото е запазенъ.

Прѣзъ тая година училището се е посѣщавало отъ 1200 български дѣца.

Отчаяни отъ това неочаквано и нежелано обстоятелство, отпращихме се до училищното българско настоятелство, което ни заяви, че на основание заповѣдта на респективния училищенъ ревизоръ, сезиранъ отъ заповѣдта на г-нъ министра на просвѣтата, училището ни се затваря. Но училищното настоятелство, намѣри за нужно, вследствие нашитѣ настоявания, да ни удовлетвори и да оправдае отчасти и ни изложи положението на училището и начина какъ е постигнато. Отъ изложението му излиза, че отъ 1896 г. съ разрѣшение № 10385, отъ 30 ноември 1896 г., на основание на което е функционирало нашето училище, въ течение на тая година и което прѣдвжжда въ ясенъ начинъ, че нашитѣ основни и срѣдни училища отъ двата пола ще функциониратъ съ частна програма, като се въведатъ едно опредѣлено число часове за ромжиски езикъ и история.

Училището е функционирало на основание на това разрѣшение прѣзъ течението на годинитѣ 1896/97 и 1897/98, но на края на учебната 1897/98 г., когато ученицитѣ на нашитѣ училища попаднаха подъ влиянието на нарежданията на новия законъ за задължително

образование, за пръвъ пѣтъ държаха изпитъ прѣдъ държавнитѣ училища. Резултатъ отъ изпита, като неудовлетворителенъ, училищното настоятелство, си създадо убѣждението, че е много прѣтрупано за дѣцата да полагатъ изпити въ тия условия и рѣшило, прѣдметитѣ на основния курсъ да се прѣдаватъ въ 5 години, вмѣсто 4, както е било до тогава, като за цѣлтъ основало 1-о подготвително отдѣление, въ което се задължиха г. г. ромжискитѣ учители да обясняватъ техническитѣ термини (фрази) отъ прѣдвиденитѣ материали въ програмата, щото дѣцата да присвоятъ напълно ромжиския езикъ.

Сжщерѣменно и за сжщата цѣль се рѣши, че прѣдметитѣ (материитѣ) които се изискватъ за публични изпити, да се прѣдаватъ само по ромжиски учебници, но прѣподаванията да се правятъ на ромжиски езикъ отъ г. г. ромжискитѣ учители и на български езикъ отъ г. г. българскитѣ учители, който, като матеренъ езикъ, безспорно е по-подходящъ за дѣцата, — това е сжщерѣменно и едно повелително искание на педагогическитѣ принципи.

Слѣдъ тия измѣнения, прокарани въ училището, за да бѣде съобразенъ съ

наставленията на чл. 13 отъ правилника за частнитѣ училища, настоятелството, съ писмо № 488 отъ 14. VIII 1898 г., е поискала отъ почитаемото министерство нужното разрѣшение.

Като отговоръ получи се отъ почитаемото министерство заповѣдъ № 48579 — серия „В“ отъ 3 септември 1898 г. съ която нашитѣ училища съ „държавна програма“, нѣщо съвсѣмъ ново, което не сжществува въ по-прѣдидишното разрѣшение, което напротивъ потвърждава обратното — „частната програма“.

Настоятелството, много очудено отъ недоразумѣнието, заключи, че по погрѣшка се е помѣстилъ този пасажъ, както се по погрѣшка помѣстиха и други пасажъ въ горѣпоменатата заповѣдъ (прѣдписание). Но за щастие само едно устно съвѣщание съ мѣстнитѣ училищни власти бѣше достатѣчно, за да ояснятъ настоятелството и да го накаратъ да поддържа разпорѣжденията на разрѣшението отъ 30 ноември 1896 г., съ задължението да държатъ изпити като въ държавни училища, плѣсъ горѣпоменатитѣ измѣнения.

(Слѣдва).

Ромжия и болшевиките.

„Диминяца“ от 18 април съобщава, че московското болшевишко правителство е направило на ромжияното правителство предложение за мир и е поискало да се започнат веднага преговорите.

ХРОНИКА

Министерска криза в България.
Още на 25 април бяха констатиран разгласия в министерския съвет по въпроси от външното управление, които породиха една криза в кабинета. Вследствие на неуспеха да се отстранят неспоразуменията, вчера, на 2 того, министър-председателят г. Т. Теодоров поднесе на Негово Величество Царя оставката на кабинета, която биде приета. Негово Величество същевременно е наповарил г-н министър-председателя и министрите да продължават управлението на страната до образуването на нов кабинет. До този час Царят не е възложил никому мандат за съставяне на такъв.

Годишнината на Априлското въстание. Днес е годишнината от Априлското въстание. Нещастията, които българският народ претърпя от 1913 год. насам, го накараха да забрави светлите дати на своето минало и светлите имена на ония, които сложиха мъченически костите си за свободата на България.

А тия жертви бяха много, извънредно много и България не бива да ги забравя. Ония части от българите пък, които и днес понасят чуждо робство, ще трябва да си спомнят за борците и за мъчениците на българската свобода с почит и да почерпят от тяхната работа надеждата, че едно свято народно дело никога не загинава. Бог да прости героите мъченици.

Съ какво се занимава ромжиятската полиция. От Балчик ни пишат:

Всички младежи, родени през времето от 1895 до 1899 год., се търсят по списък. От тях почти всички са служили в българската армия. Негодуването в народа голямо. Населението не може да си откъдне от постоянната ангария.

Жандармит от околията ще правят два пъти в месеца учение в Гаргалък, защото той е център на Балчикската околия. Първото си учение направиха и след това извършиха поби на населението в с. Гурково. Канит се при второто учение да направят сящото в селото Гьоре. Хора близки до шефа разказвали, че последният се канял да открадне бившия кмет на гаргалъшката община, Петър Стефанов, жител от село Гьоре, под претекст, че бил подстръкател на населението.

Първото учение траяло два дена и се ръководило от един капитан и други двама офицери — подпоручици или поручици. Тогава насила взели от Тодор Петров, Георги Калинков, Слави Георги Калинков и от вдовината Станка Петрова Вълчева, която имала само два агнета, по едно агне, за да се хранят жандармит и за гуляй на офицерите им. И за всичко това не са платили никакви пари.

Кореспонденцията с плънниците. Главната дирекция на пощите и телеграфите съобщава, че разбърната на писмата за нашите плънници от 28 март т. г. става сравнително по-редовно. Наредено е от тази дата, щото пощата, която пристига от България, да се предава на българското пощенско бюро, без да бъде преди това прегледана от когото и да било. Пощенското бюро я разпределя, като една част достига в самото бюро, други изпраща в респективните плъннични депа, а оная, която не е адресирана до плънници, се предава на френската поща, която се грижи за доставянето ѝ.

Главната Дирекция се ползва от случая да напомни, че съгласно сключената спогодба, всеки един плънник може да получи и изпрати най-много по два отворени писма на месец. Плънникът може да получи още един колет до 1 килограм на месец.

Затворените писма са забранени и изпратените такива не стигат до назначеното си. Кореспонденцията трябва да бъдат адресирани с латиница и да носят точния адрес на плънника и означението на плънничния лагер, напр. „Микра“, „Зейтелик“, „Битоля“, „Сурович“ и пр.

Службата за прашане суми по 50 драхми или 50 динара поради спънки, ще се уреди допълнително. Изпращането на такива за сега става пак чрез „Червен Кръст“.

Бъжанци от Добруджа. Пристигнали са вчера в Русе от Силистра с шлеп 200 бъжанци — жени, деца и стари, прогонени от ромжиятската администрация. Всичко им е било отнето и те са в най-окаяно положение.

Помощ за добруджанските бъжанци е внесъл г-н **Капитан Илинов** лв. 50.

Върховния Управ. Комитет му изказва по този случай своите благодарности.

Книжнина. Получиха се в редакцията ни следните списания:

Книга I от **Сцена**. Полумесечно списание за театър, музика и литература. Редактират Ст. Узунов и Л. Н. Вълчанов — гр. Русе, с сътрудници видни български писатели. Годишен абонамент 25 лева, полугодишен 15 лева. Отделен брой 1-50 лв.

Кн. I от **Читалищен преглед**, месечно списание за обществен живот, наука и литература, орган на Софийското окръжно читалище „Алеко Константинов“. Урежда редакционен комитет, гл. редактор Вас. Класанов. Абонамент за година 30 лв., отделна книжка 3-50 лв.

ПОСЛЕДНИ НОВИНИ.

Япония се солидаризира с Италия.

Рим, 25 април. — (Итал. Телегр. Агенция). — (Закъснѣла при предаването). Японският делегат Макино е заявил в Париж, че разискванията на съвета на тримата, въ отсъствието на г. Орландо, губят своята задължителност за съюзниците. Съветът се ограничил въ уяснения на въпроса за Кю-Чоа. Макино критикувал силно г. Уилсона, който отричал равенството на расите и казал, че японците ще разрешат въпроса без конференцията. Японската делегация проучвала едно евентуално оттегляне от конференцията.

Ново изобретение.

Рим, 25 апр. Свещеник Арджентери е направил опит за направляване на електро-магнетичните вълни. Той дава идеята за прѣобрѣщане кубето на черквата Св. Петър въ гигантска радиотелеграфна станция.

При папата.

Рим, 25 апр. Днес папата прие емира Фейсал, който се придружаваше от английския пълномощен министър.

Вѣрност към договоритѣ.

Рим, 25 апр. (И. Т. А.) Г-н Емилъ Констанъ е направил въ французката камара прѣдложение, съ което иска вѣрност към договоритѣ.

Френски журналисти до Орландо.

Рим, 25 апр. Главните кореспонденти на французките вѣстници въ Римъ са телеграфирали на г. Орландо, пожелавайки му крайното възтѣржествуване на справедливѣта права на Италия.

Петроградъ изпразненъ от болшевикитѣ.

Париж, 2 май. (Радиотелеграма). Съобщаватъ отъ Хелзингфорсъ: Потвърдѣна се изпразването на Петроградъ отъ болшевикитѣ.

Сжщата телеграма прибавя, че болшевикитѣ се старали населението да не узнае за сѣбитѣта, станали въ окръга Олонекъ.

Италианцитѣ въ икономическия съветъ на конференцията.

Римъ, 25 април. Италианската комисиѣ ще продължава да участва въ икономическия съветъ въ Парижъ.

Смъртнитѣ случаи въ американската армия.

Парижъ, 2 май. Съобщаватъ отъ Вашингтонъ: Министерството на войната обнародва едно изложение, споредъ което, общия брой на смъртнитѣ случаи въ американската армия отъ намѣсата въ войната до сега възлиза на 111,179 души, което се равнява на 43% отъ броя на убититѣ въ боеветѣ войници и офицери.

Договоритѣ за миръ съ България.

Лионъ, 2 май. (Радиотелеграма). В. „Фигаро“ съобщава: Всичко което засѣга съюзницитѣ и съучастницитѣ на Германия — Австрия, България и Турция — ще бѣде прѣметъ на единъ или нѣколко други договори, прѣговоритѣ по които ще се започнатъ веднага слѣдъ сключването на мира съ германското правителство.

Въ четвъртъкъ, на 15 май г. Клемансо внесе въ бурото на камарата текста на прѣварителния договоръ за миръ.

Въпросътъ за Цариградъ.

Лионъ, 2 май. В. „Юрдър Пюбликъ“ сѣта, че мандата за Цариградъ е единъ отъ най-важнитѣ въпроси за Франция. Интернационализирването на този градъ изглежда изоставено. Сѣта се да се даде мандатъ на нѣкоя велика сила отъ името на лигата на народитѣ. Казва се даже, че Уилсонъ щѣлъ да приеме единъ такъвъ мандатъ за Съединенитѣ Щати.

Балканскитѣ дипломати при Клемансо.

Лионъ, 2 май. Г. Клемансо прие тази заранъ г. г. Венизелосъ и Пашичъ.

Прѣседателятъ Уилсонъ, г. Клемансо и Лойдъ Джорджъ се събраха на съвѣщание днесъ въ 11 ч. пр. обѣдъ. Комисията за обезщетенията ще има заседание слѣдъ обѣдъ.

1 май въ Италия.

Лионъ, 2 май. Съобщаватъ отъ Римъ: Денътъ на 1 май мина много спокойно. Спирането на работата бѣше пълно, тъй като дружествата и търговцитѣ бѣха дали свобода на всичкитѣ си служаци. Станаха нѣколко събрания, но безъ инциденти. Улицитѣ, въпрѣки спирането на трамвайното движение, бѣха оживени. Оживлението отслабна вечерта. Споредъ полученитѣ до сега извѣстия отъ провинцията, денътъ е миналъ навсѣкждъ напълно спокойно.

Le Mouvement Dobroudjaïen

Bulletin de l'Organisation Dobroudjaïen en Bulgarie
Parait le 1er, le 10 et le 20 de chaque mois
Redaction et Administration place „Tcherna Djamia“ 5
Telephone № 368

Abonnements: Bulgarie: 6 mois 9 frs., un an 18 frs.
Etranger: 6 mois 10 frs., un an 20 frs.
Намира се за продаж при всички вѣстникарски агенции въ Царството. Въ София за продаж при вѣстникарскитѣ будки.

Единъ брой 50 ст.
Приематъ се абонати чрезъ Администрацията, площадъ „Черна Джамия“ 5—София.

Търговска-Чиновническа Банка — София.

Пл. „Александър I“.

ТЕЛЕФОНЪ № 1186.

ИЗВЪРШВА ВСѢКАКВИ БАНКОВИ И ТЪРГОВСКИ ОПЕРАЦИИ.

КУПУВА И ПРОДАВА РАЗНИ ЦѢННИ КНИЖА.

Приема влогове срочни и безсрочни, при най-износни условия и голѣми улеснения.
Има за продаж писалищни бюра, етажерки, шкафчета и маси за пишущи машини.
Цѣли износни. Оферти при поискване.

Телеграфически адресъ: Търговчинбанкъ — София.

Библиотека „Добруджа“.

издания на народоспомагателния фондъ „ДОБРУДЖА“.

Излѣзли сѣ до сега слѣднитѣ книги
отъ библиотека „ДОБРУДЖА“

- № 1. Историческия права на България върху Добруджа отъ М. Г. Марковъ. л. 2.—
- № 2. Добруджа и нашето възраждане (културно-исторически издирвания) отъ Ст. Чилингировъ. л. 5.—
- № 3. Кюстенджанското пристанище отъ Д-ръ Пенаковъ. л. 1.50
- № 4. Мемоаръ отъ Центр. Добр. Съветъ. л. 1.50
- № 5. Ромжиятѣ жестокоски надъ отвлѣченитѣ добруджанци въ Молдова, подъ уредбата на Драгомиръ Павловъ и Д. В. Кацевъ. л. 2 20
- № 6. Стари и нови паметници въ Добруджа (художествено-етнографиченъ етюдъ) отъ Ив. Енчевъ—Видю. л. 12 —
- № 7. Стефанъ Караджа (ж-вотописни бѣлѣжки, отъ Ст. Чилингировъ. л. 2.—

Други издания на фонда:

- Портрети-Портрети на Ст. Караджа. Цѣна л. 2.50
- Портрети на Св. Кирилъ и Методий по оригинала на художника Ив. Енчевъ—Видю. Цѣна л. 6.—
- ПОРЪЧКИ за книгитѣ отъ библиотеката и другитѣ ѝ издания се отправятъ до управлението на Народоспомагателния фондъ „Добруджа“, ул. „В. Левски“ № 16 — София, или до дружество „Книжнина“ у „Вас. Левски“ София, телеф. 1609

Въ България при всички книжарници.